

Flere og flere dropper ud af skolen

Frafald skaber tabergeneration blandt danske unge

Tal fra Undervisningsministeriet viser, at en femtedel af en ungdomsårgang ikke får nogen uddannelse ud over folkeskolen. Andelen af unge, der forlader folkeskolen uden at få en ungdomsuddannelse, ligger i dag højere, end den gjorde i år 2000. Årsagen til det store antal unge, der ikke kommer videre fra folkeskolen, er især det store frafald fra erhvervsskolerne.

af Privatøkonom **Mie Dalskov Pihl**

17. oktober 2010

Analysens hovedkonklusioner

- Hver fjerde 26-årig har ikke nogen uddannelse ud over folkeskolen, og dermed er regeringen langt fra sin egen målsætning om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse i 2015.
- Hovedårsagen til det store antal unge uden en ungdomsuddannelse er frafald på landets erhvervsskoler. Næsten 18 procent af en ungdomsårgang er påbegyndt en erhvervsuddannelse uden at have gennemført 10 år efter folkeskolen.
- Løsningen på at sikre danske unge en uddannelse er at sikre et fleksibelt og rummeligt uddannelsessystem, hvor der er fokus på at fastholde de unge i uddannelserne.

Kontakt

Privatøkonom

Mie Dalskov Pihl

Tlf. 33 55 77 20

Mobil 42 42 90 18

md@ae.dk

Pressemedarbejder

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

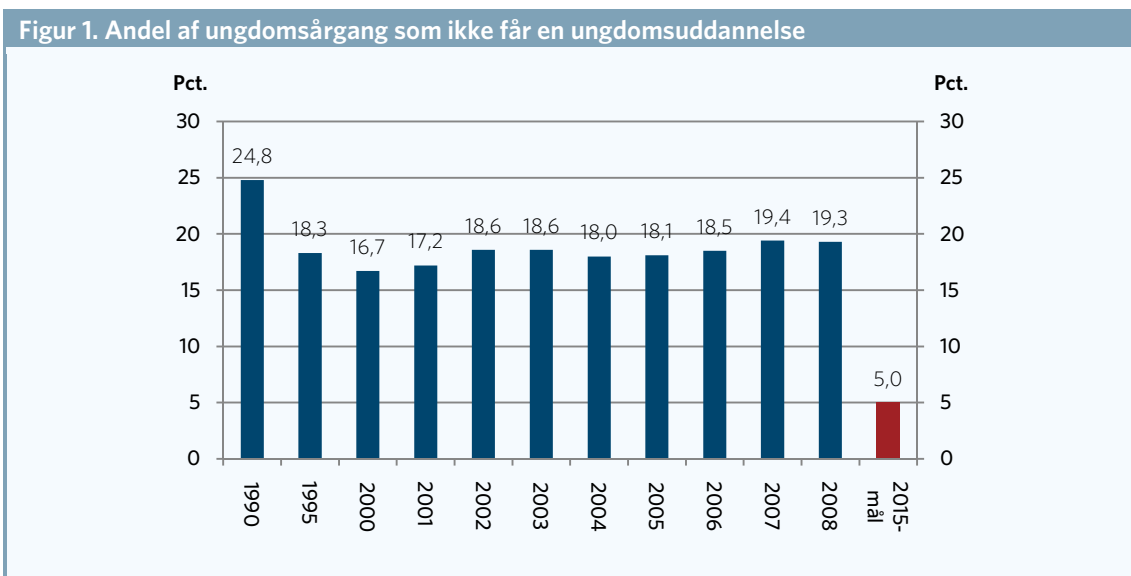
Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Ingen udvikling i uddannelsesniveaut de sidste 13 år

I starten af 2005 satte regeringen sig et mål: i 2015 skulle 95 pct. af en ungdomsårgang gennemføre en ungdomsuddannelse. Ikke desto mindre er vi meget langt fra målsætningen, og sådan har det set ud de sidste mange år.

Tendensen de senere år går i den forkerte retning. Andelen af unge uden en ungdomsuddannelse (dvs. enten en gymnasial eller en erhvervsfaglig uddannelse) er faktisk højere i dag, end den var i 1995. Dette fremgår af figur 1, der viser andelen af en 9. klasses årgang, der ikke har fået en ungdomsuddannelse, 25 år efter de forlod folkeskolen. Figuren viser, at knap hver femte afgangselev fra folkeskolen ikke opnår en ungdomsuddannelse.

Anm.: Tallene viser andelen af en ungdomsårgang, som ikke har taget en ungdomsuddannelse 25 år efter folkeskolen.
 Kilde: AE på baggrund af tal fra UNI-C Statistik og analyse, profilmodellen (2008).

Faktisk er det gået så meget tilbage, at der i dag er færre unge, der får en ungdomsuddannelse, end der var i 1995, og der skal derfor ske markante forbedringer, hvis regeringens målsætning skal nås inden 2015. Der skal ske en forbedring på 74 pct. for at indfri målsætningen i forhold til i dag¹.

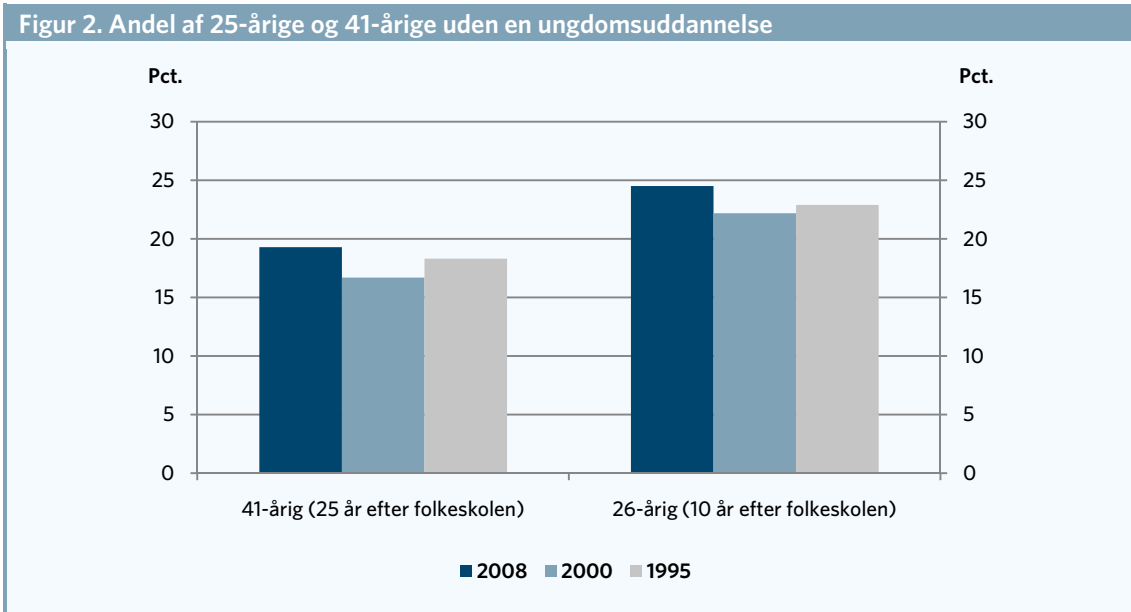
Én ud af fire kommer ikke videre fra folkeskolen

De tal for de unges uddannelse, som anvendes af regeringen og i den offentlige debat, er i virkeligheden et skønhedsbillede, da de ser på, hvor langt en afgangsklasse fra folkeskolen er nået efter 25 år – det vil sige, når den unge er blevet ca. 41 år.

Hvis man i stedet fokuserer på uddannelsesniveaut ved overgangen fra ung til voksen, som i normale statistiske og administrative afgrænsninger ofte er 25-årsalderen, er det ikke længere en femtedel (19,3 pct.), men en fjerdedel (24,4 pct.) af en ungdomsårgang, som ikke har fået en ungdomsuddannelse. Dette viser figur 2.

Med andre ord har én ud af fire unge ikke fået en ungdomsuddannelse 10 år efter, at de har forladt folkeskolen.

¹ Hvis de 19,3 procent, der er andelen uden ungdomsuddannelse blandt 41-årige, skal blive til 5 procent, så skal der forbedres 14,3 procentpoint, hvilket svarer til 74,1 procent.

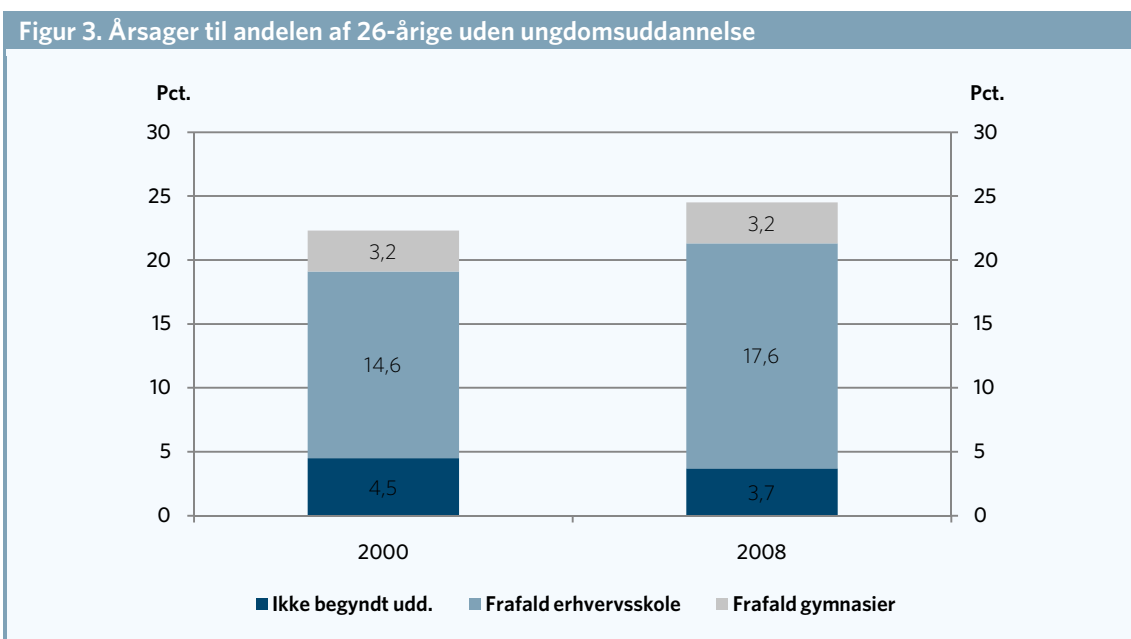

Kilde: AE på baggrund af tal fra UNI-C Statistik og analyse, profilmodellen (2008).

Frafald er årsagen til uddannelsesfiasko

Forklaringen på, at så mange unge aldrig får en ungdomsuddannelse, er ikke, at de unge ikke påbegynder en uddannelse. Langt hovedparten af de elever, der aldrig får en ungdomsuddannelse, er faldet fra et uddannelsesforløb på en erhvervsuddannelse som f.eks. uddannelsen til kok, mekaniker eller tømrer. De nyeste tal viser, at ud af de 24 procent, der ikke får en ungdomsuddannelse, så kan knap 18 procent forklares med frafald på erhvervsskolerne. Kun 3 procent af manglen på ungdomsuddannelse skyldes frafald på gymnasiet, mens 4 procent skyldes, at de unge slet ikke begynder på en uddannelse. Dette ses i figur 3.

I forhold til situationen i år 2000, hvor andelen uden ungdomsuddannelse var noget lavere, er det netop frafaldet på erhvervsskolerne, der er steget. Andelen, der ikke påbegynder en ungdomsuddannelse, er faktisk faldet.

Kilde: AE på baggrund af tal fra UNI-C Statistik og analyse, profilmodellen (2008).

Analysen viser, at vi kender til problemets årsag. Grunden til, at så mange unge i dagens Danmark forlader folkeskolen uden at få en ungdomsuddannelse, er frafald på landets erhvervsuddannelser. Der er også nogle, der falder fra i gymnasiet eller aldrig påbegynder en ungdomsuddannelse, men langt hovedparten af problemet kan tilskrives frafald.

Spørgsmålet er, hvorfor frafaldet er så højt på erhvervsskolerne? Er det fordi kompetencerne hos de unge er så dårlige, at de ikke kan gennemføre en erhvervsuddannelse, eller skyldes frafaldet forkert vejledning? Desværre kan disse spørgsmål ikke besvares ud fra rå tal, men faktum er, at hvis frafaldet stoppes, så er vi næsten i mål med uddannelsesmålene.

Uddannelsessystemet skal målrettes

Hvis uddannelsesniveaulet blandt danske unge skal øges, er det vigtigt, at systemet indrettes så der er plads til alle i uddannelsessystemet. Løsningen er ikke at tvinge de unge igennem et system som det nuværende, men at tænke i et nyt finmasket system, der giver mulighed for uddannelse til alle typer unger.

Alle analyser viser, at uddannelse er en guldrandet investering, og derfor giver det god mening at sætte ind over for den fjerdedel, der lige nu ikke kommer videre fra folkeskolen.

AE foreslår, at der laves en række nye uddannelser, der kombinerer det praktiske med det boglige, så det bliver muligt for alle at gennemføre en ungdomsuddannelse. Der bør udvikles nye uddannelses tilbud med et større praktisk indhold til skoletrætte, hvor arbejde og uddannelse kan kombineres på nye måder. I praksis skal uddannelsessystemet ændres så meget, at der kan sikres 13 års uddannelse til alle, så det laveste uddannelsesniveau i Danmark i fremtiden er en ungdomsuddannelse.

Som analysen viser, er det ikke fordi, de unge ikke påbegynder en ungdomsuddannelse, problemet er, at de falder fra igen. Derfor skal det sikres, at de unge fastholdes i systemet.

En anden vigtig faktor, når det gælder erhvervsskolerne, er, at der samtidig skal være praktikpladser nok. De tal, som denne analyse bygger på, er ikke påvirket af den store praktikpladsmangel. De seneste tal viser, at mere end 9.000 elever i juni måned stod og manglende en praktikplads for at kunne færdiggøre deres uddannelse. Dermed er det faktisk blevet endnu sværere for eleverne på landets erhvervsskoler at fuldføre deres uddannelse, og en konsekvens vil givetvis være, at frafaldet bliver endnu højere de kommende år.